

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-09-27

Vår referens

Per-Erik Ebbeståhl

Avdelningschef

Per-Erik.Ebbestahl@malmö.se

Besvarande av nämndinitiativ från Helena Nanne (M), Håkan Fäldt (M) och Anton Sauer (C) om att riva upp beslutet om bidrag till Ibn Rushd för årlig Eidfestival STK-2023-1734

Sammanfattning

Helena Nanne (M), Håkan Fäldt (M) och Anton Sauer (C) har inkommit med ett nämndinitiativ om att riva upp beslutet om bidrag till Ibn Rushd för årlig Eidfestival. I initiativet första del föreslås att kommunstyrelsen ska upphäva sitt beslut från den 6 december 2023 i ärendet ”Långsiktig samverkan med Ibn Rushd studieförbund om en årlig Eidfestival i Malmö” STK-2023-1583. I initiativets andra del föreslås att 600 000 kronor ska överföras till tekniska nämnden för genomförande av nämnda festival för år 2024.

Den 6 december 2023 beviljade kommunstyrelsen studieförbundet Ibn Rushd ett bidrag om 600 000 kronor för år 2024 för genomförande av en årlig Eidfestival. Strax därefter konstaterade Folkbildningsrådet att de vid en granskning funnit att visst studiematerial som Ibn Rushd använt hade odemokratiskt innehåll. I avvaktan på vidare utvärderingar och granskningar av studieförbundets verksamhet fattade kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 december 2023 beslut om att utbetalning till Ibn Rushd om 600 000 kronor för 2024 för genomförande av årlig Eid-festival inte får verkställas i väntan på resultatet av pågående granskningar (STK 2023–1583).

Folkbildningsrådets granskning resulterade i vissa återbetalningskrav av utbetalda medel till Ibn Rushd samt krav på åtgärdsplan från studieförbundet. Även kulturnämnden i Region Skåne har genomfört en extern granskning och beslutat att inte utbetala medel till Ibn Rushd under 2024, samt att se över möjligheten till att återkalla tidigare utbetalda medel från 2021 och 2023.

Kulturnämnden i Malmö stad beslutade den 27 augusti 2024 att avslå ansökan från Ibn Rushd om stöd till studieförbunden 2024 samt ansökan om särskilt stöd för folkbildande kulturverksamhet med motiveringen att organisationen inte uppfyller gällande stödvillkor i fråga om respekt för grundläggande demokratiska värderingar.

Tekniska nämnden och kulturnämnden har getts möjlighet att yttra sig över nämndinitiativet. Dessa yttranden inkom i januari 2024.

Kommunstyrelsen föreslås anse första delen av nämndinitiativet besvarad avseende att upphäva tidigare fattat beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott från den 6 december 2023 (STK-2023-1583). Bedömningen är gjord utifrån att kommunstyrelsen den 15 oktober 2024 ska behandla ett ärende som rör upphävande av beslut om bidrag till Ibn Rushd (STK-2024-1316).

Vidare föreslår stadskontoret kommunstyrelsen att avslå nämndinitiativets andra del, om att överföra 600 000 kronor till tekniska nämnden för genomförande av Eidfestival för år 2024 med finansiering från anslaget projekt och utredningar.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen anser nämndinitiativets första del från Helena Nanne (M), Håkan Fäldt (M) och Anton Sauer (C) besvarad avseende att upphäva kommunstyrelsens beslut den 6 december 2023 i ärendet Långsiktig samverkan med Ibn Rushd studieförbund om en årlig Eidfestival i Malmö STK-2023-1583.
2. Kommunstyrelsen avslår andra delen av nämndinitiativet från Helena Nanne (M), Håkan Fäldt (M) och Anton Sauer (C) om att föra över 600 000 kronor till tekniska nämnden för genomförande av Eidfestival för år 2024 med finansiering från anslaget projekt och utredningar.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ Helena Nanne (M), Håkan Fäldt (M) och Anton Sauer (C) om att riva upp beslutet om bidrag till Ibn Rushd för årlig Eidfestival
- Beslut KSAU 231218 § 634 Nämndinitiativ Helena Nanne (M), Håkan Fäldt (M) och Anton Sauer (C) om att riva upp beslutet om bidrag till Ibn Rushd för årlig Eidfestival
- Remissvar tekniska nämnden
- Tekniska nämnden beslut 240130 § 12 Särskilt yttrande (M+C)
- Remissvar kulturnämnden
- Kulturnämnden beslut 240130 § 8 Särskilt yttrande (M+C), muntlig Reservation (SD) och Reservation (V)
- Bilaga - Statsbidrag till Ibn Rushd studieförbund
- Bilaga - Statsbidrag till verksamhet i studieförbunden 2024
- Cirkulär studieförbund 24:01
- Kulturnämnden protokoll 240619

- Granskning av studieförbundet Ibn Rushds verksamhet i Skåne verksamhetsåren 2021 och 2023
- Beslut om att inleda granskning av Ibn Rushd Skåne
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 240930 Besvarande av nämndinitiativ från Helena Nanne (M), Håkan Fäldt (M) och Anton Sauer (C) om att riva upp beslutet om bidrag till Ibn Rushd för årlig Eidfestival
- Kulturnämnden beslut 240827 § 81-88

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-12-18

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-09-30

Kommunstyrelsen 2024-10-15

Beslutet skickas till

Helena Nanne (M)

Håkan Fäldt (M)

Anton Sauer (C)

Kulturnämnden

Tekniska nämnden

Ibn Rushd

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Helena Nanne (M), Håkan Fäldt (M) och Anton Sauer (C) har inkommit med ett nämndinitiativ om att riva upp beslutet om bidrag till Ibn Rushd för årlig Eidfestival. I initiativet första del föreslås att kommunstyrelsen ska upphäva sitt beslut från den 6 december 2023 i ärendet ”Långsiktig samverkan med Ibn Rushd studieförbund om en årlig Eidfestival i Malmö” (STK-2023-1583). I initiativets andra del föreslås att överföra 600 000 kronor till tekniska nämnden för genomförande av nämnda festival för år 2024. Vid kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 december 2023 beslutades att ge stadskontoret i uppdrag att bereda nämndinitiativet. Tekniska nämnden och kulturnämnden har getts möjlighet att yttra sig.

Bakgrund

December 2023

Den 6 december 2023 beviljade kommunstyrelsen studieförbundet Ibn Rushd ett bidrag om 600 000 kronor för år 2024 för genomförande av en årlig Eidfestival. Stadskontoret gavs i uppdrag att inarbeta bidraget om ett årligt bidrag om 600 000 kronor, för genomförande av en årlig Eidfestival, i kommunstyrelsens nämndsbudget från 2025 till 2026 genom att medel överförs från kommunstyrelsens anslag för projekt och utredningar till kommunstyrelsens anslag för stadigvarande medlemsavgifter och bidrag. Kommunstyrelsen gav även stadskontoret i uppdrag att, tillsammans med

fastighets- och gatukontoret, att under 2026 göra en översyn av ett eventuellt behov av förändrad samverkansstruktur.

Folkbildningsrådet sände den 15 december 2023 ut ett cirkulär med diarienumr 23/00766 där de redovisar att de kommer vidta åtgärder mot Ibn Rushd med anledning av att den granskning som rådet gjort. I avvaktan på utvärderingar och granskningar av studieförbundets verksamhet fattade kommunstyrelsens arbetsutskott den 18 december 2023 beslut om att utbetalning till Ibn Rushd om 600 000 kronor för 2024 för genomförande av årlig Eid-festival inte får verkställas i väntan på resultatet av pågående granskningar (STK 2023–1583).

Med anledning av det som framkommit har kulturnämnden i Malmö stad den 20 december 2023 beslutat att bordlägga en ansökan från Ibn Rushd om särskilt stöd för folkbildande kulturverksamhet, med hänvisning till att det föreligger ett behov att utreda huruvida verksamheten följer gällande demokrativillkor, (KN-2023-4338).

Januari 2024

Folkbildningsrådet beslutade om åtgärder efter en granskning av viss verksamhet inom Ibn Rushd studieförbund (diarienummer 22/00331). Årligen genomför folkbildningsrådet uppföljningar av alla studieförbund. Det finns inte några särskilda anmärkningar mot Ibn Rushd som föreligger granskningen, förutom den nu aktuella som rör en begränsad del av verksamheten (statsbidrag till Ibn Rushd studieförbund, diarienummer 23/00766).

Granskningen de genomfört omfattar två delar. Första delen behandlade huruvida företrädare för studieförbundets samarbetsorganisationer uttalande i media stridit mot villkoret att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar. Folkbildningsrådet gör bedömningen att de åtgärder som vidtogs från studieförbundet är rimliga och att överträdelserna inte anses vara systematiska.

Den andra delen av granskningen rör användningen av ett särskilt material i verksamheten. Det har framkommit att Ibn Rushd använder studiematerial som bland annat innehåller teman rörande barnäktenskap, barnaga och homosexualitet. I materialet där dessa teman har förekommit har det inte tagits avstånd från barnaga och/eller barnäktenskap. Vidare har det i materialet förekommit texter om att homosexualitet klassas som en synd samt att det har funnits avsnitt som bygger på antisemitiska konspirationsteorier.

Granskningen visar att ovan nämnda studiematerial är oförenligt med både statsbidragsvillkoren och svensk lag. Folkbildningsrådet finner att studieförbundets verksamhet har brutit i tre delar;

1. att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar,
2. att lämna de uppgifter som Folkbildningsrådet begär för att kunna fullfölja sitt myndighetsuppdrag och
3. att använda statsbidraget till det ändamål det beviljats för. Uppdragandet har lett till återbetalningskrav från Folkbildningsrådet av statsbidrag för viss verksamhet från studieförbundet (statsbidrag till Ibn Rushd studieförbund, diarier nummer 23/00766).

Det har funnit brister när det gäller efterlevnaden av villkoret rörande mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar. Folkbildningsrådet har ålagt Ibn Rushd att återbetala statsbidrag om 146 900 kronor för den aktuella verksamheten samt redovisa en åtgärdsplan senast den 10 januari 2024.

Juni 2024

Kulturnämnden i Region Skåne har med anledning av Folkbildningsrådets beslut om Ibn Rushd återbetalning av statsbidrag genomfört en granskning. Syftet med granskningen var att kartlägga och bedöma huruvida materialet och användningen av detta faller inom ramen för Region Skånes villkor för stöd. Region Skånes kulturnämnds granskning (2023-POL000422) är genomförd av Ernst & Young AB:s revision. Utredningen bifogas ärendet i sin helhet.

Utredningen har identifierat och gått igenom samtliga titlar använda inom Ibn Rushds verksamhet för studiecirklar eller annan folkbildning i Skåne under 2021 och 2023.

Titlar kan vara bok, internetartikel, film eller liknande, dessa ska vara spårbara.

Bedömning av material har skett utifrån fyra kategorier:

1. innehåll som kan strida mot Region Skånes grundläggande villkor,
2. innehåll som kan innehålla värderingsgrundande inslag och där närmare utredning skulle behöva ske,
3. innehåll som bedöms vara okontroversiellt,
4. innehåll som inte är möjligt att identifiera eller bekräfta använt studiematerial och/eller dess innehåll.

Kategori 3 syftar till hemsidor där studieledarna har hämtat information. På dessa hemsidor finns det också information om att bland annat homosexualitet är förbjudet, att barnaga under vissa omständigheter är tillåtet samt att män har rätt att slå sina fruar så länge de inte lämnar synliga märken. De berörda hemsidorna är islamportalen, islamguiden och Alukah. Granskarna finner att materialet strider mot Region Skånes grundläggande villkor. Det framgår inte att studieförbundet tar ett tydligt avståndstagande eller problematiserar från informationen som finns på hemsidorna.

Kategori 4 avser sådant innehåll som granskare inte lyckats identifiera eller tolka fullt ut, till exempel på grund av att giltigt ISBN-nummer/webblänk saknas eller att innehållet varit på annat språk.

Utredningen presenterades på kulturnämnden i Region Skånes sammanträde den 19 juni 2024. Resultatet visar bland annat att det både under 2021 och 2023 fanns flertal titlar/material som bedöms strida mot Regions Skånes grundläggande villkor, där materialet kan innehålla värderingsgrundande inslag. Även ett stort antal titlar/material som inte kan bedömas då det inte är sökbart. Utredningen har likaså funnit material som kan vara oförenligt med Region Skånes villkor men att djupare analyser behöver göras. Främsta kritiken är dock att studieförbundet inte har ett kritiskt förhållningssätt eller ett tydligt källkritiskt perspektiv kopplat till bland annat de webbsidor där flera av deras material finns att hämta. Utredningen framhåller dock att materialet i sig inte givet är kontroversiellt men att på webbsidorna finns kontroversiellt material och/eller information.

Region Skånes kulturnämnd fattade den 19 juni 2024 beslut om att Ibn Rushd södra Sverige inte tilldelas verksamhetsstöd för 2024 med anledning av de ovan nämnda. Nämnden beslutade även att kulturförvaltningen i Region Skåne får i uppdrag att tillsammans med förvaltningsjuristen undersöka de juridiska förutsättningarna för att kräva tillbaka utbetalt stöd till Ibn Rushd för 2021 och 2023 samt att om bedömningen är att de juridiska förutsättningarna är goda, verkställa ett sådant återkrav.

Augusti 2024

Malmö stads kulturnämnd avlog den 27 augusti 2024 Ibn Rushds ansökan om stöd till studieförbundet 2024 med motiveringen att organisationen inte uppfyller gällande stöd villkor i fråga om respekt för grundläggande demokratiska värderingar (KN-2024-611). Vidare beslutade nämnden att det reserverade anslaget om 978 860 kronor istället används som en resurs för den fördjupade översyn av stödet till studieförbunden som kulturnämnden tidigare har beslutat om samt för att förstärka anslaget för projektstöd 2024.

Bedömningen var att det i Ibn Rushds verksamhet har påvisats systematiska brister vad gäller förekomst av studiematerial och informationskällor som förmedlar odemokratiska värderingar och att det saknas ett källkritiskt förhållningsätt och en tillräcklig kvalitetssäkring i verksamheten.

September 2024

Folkbildningsrådets styrelse beslutade den 5 september 2024 om tilldelningen av statsbidrag till studieförbunden för åren 2025–2027. Folkbildningsrådet gör en helhetsbedömning av verksamhetsåtagandena bland annat i relation till folkbildningens kvalitetskrav, studieförbundens egna målsättningar och omvärldsanalys.

Studieförbundens respektive storlek och tidigare verksamhet har också vägts in. Med det nya beslutet får fyra studieförbund en högre andel och fyra studieförbund får en lägre andel av statsbidraget under de kommande tre åren, jämfört med i dag. Beslutet innebär att Ibn Rushd Studieförbund inte får statsbidrag för åren 2025–2027.

Remissinstansernas yttranden

Tekniska nämnden och kulturnämnden har getts möjlighet att yttra sig över nämndinitiativet. Dessa yttranden inkom i januari 2024. Yttranden i sin helhet bifogas ärendet.

Tekniska nämndens yttrande

Tekniska nämnden tar inte ställning till nämndinitiativets förslag om att upphäva kommunstyrelsens beslut den 6 december 2023 om långsiktig samverkan med Ibn Rushd gällande årlig Eidfestival i Malmö. Nämnden menar att styrkan i många evenemang som genomförs i Malmö är att föreningar och organisationer står som arrangör och därmed garanterat för att evenemanget är representativt och relevant för den primära målgruppen. Eid-firandet är för alla, men i grunden en muslimsk högtid. Om kommunstyrelsen beslutar att inte tilldela Ibn Rushd medel för att arrangera Eid el-Fitr, är tekniska nämndens rekommendation att inleda dialog med annan muslimsk förening som kan säkerställa att det blir ett väl genomfört firande.

Tekniska nämnden framhåller att det under 2024 inte är möjligt för nämnden att ansvara för ytterligare ett arrangemang utöver Eurovison. Nämnden menar att ett alternativ är att genomföra firandet med hjälp av extern eventarrangör.

Särskilt yttrande (M+C).

Kulturnämndens yttrande

Kulturnämnden menar att Folkbildningsrådets granskning visar på brister i Ibn Rushds verksamhet, och kulturnämnden har därför, kopplat till nämndens bidragsgivning, beslutat att utreda huruvida verksamheten följer Malmö stads demokrativillkor. Nämnden framhåller att i de fall det finns skäl att utreda om en stödmottagare bryter

mot demokrativillkoren och stöd ges från flera nämnder bör det ske en samordnad bedömning.

Kulturnämnden ansvarar för stadens generella stöd till studieförbunden och att Ibn Rushd har fått denna form av stöd sedan 2009. Med anledning av det som framkommit har kulturnämnden den 20 december 2023 beslutat att bordlägga en ansökan från Ibn Rushd om särskilt stöd för folkbildande kulturverksamhet, med hänvisning till att det föreligger ett behov att utreda huruvida verksamheten följer gällande demokrativillkor, (KN-2023-4338). Kulturförvaltningen ska återrapportera till kulturnämnden under våren 2024. Det ordinarie stödet till studieförbunden för 2024 är ännu inte fördelat.

Kulturnämnden vill framhålla värdet av att Malmö stad främjar och stödjer en mångfald av evenemang, och högtidsfiranden av olika slag är exempel på det. Kulturnämnden har inte någon roll som direkt bidragsgivare till eller samverkanspart i Eidfestivalen, och kulturnämnden har inga synpunkter på förslaget att ge tekniska nämnden ansvar för att genomföra evenemanget.

Särskilt yttrande (M+C).

Muntlig reservation (SD).

Skriftlig reservation (V).

Stadskontorets bedömning

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 18 december 2023 att tidigare fattat beslut i kommunstyrelsen om att ge medel till Ibn Rushd inte får verkställas.

Stadskontoret har därefter inväntat Folkbildningsrådets granskning, kulturnämnden i Region Skånes externa utredning samt kulturnämnden i Malmö stads analys och beslut gällande Ibn Rushd. Detta skedde med anledning av de brister som framkommit när Folkbildningsrådet konstaterat att Ibn Rushd haft visst studiematerial länkat till hemsidor som haft odemokratiskt innehåll. Grundkraven för att få bidrag, inklusive kravet om demokrati, nämns i Regler och riktlinjer för Malmö stads stöd till idéburen sektor (STK-2018-74): ”Riktlinjerna ska säkerställa att den verksamhet som får stöd är i överensstämmelse med de demokratiska värderingar som Malmö stad står för...”

Kulturnämnden har gjort bedömningen att de brister i Ibn Rushds verksamhet som framkommit strider mot Malmö stads demokrativillkor för bidrag. Stadskontoret delar denna bedömning.

Förutom remissinstansernas yttranden har även det som framkommit vid Folkbildningsrådets granskning, Region Skånes kulturnämnds utredning samt kulturnämnden i Malmö beslut från augusti 2024 tagits i beaktan.

Stadskontorets bedömning är att anse den första delen av nämndinitiativet besvarad avseende att upphäva kommunstyrelsens beslut den 6 december 2023 i ärendet Långsiktig samverkan med Ibn Rushd studieförbund om en årlig Eidfestival i Malmö STK-2023-1583. I ärende STK-2024-1316 föreslås kommunstyrelsen den 15 oktober 2024 upphäva detta beslut mot bakgrund av kulturnämndens beslut den 27 augusti 2024, §§ 82 och 83. Följande beslutspunkter berörs:

1. Kommunstyrelsen beviljar studieförbundet Ibn Rushd ett bidrag om 600 000 kronor för år 2024 för genomförande av en årlig Eidfestival med finansiering från anslaget projekt och utredningar.
2. Kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att inarbeta bidraget om ett årligt bidrag om 600 000 kronor, för genomförande av en årlig Eidfestival, i kommunstyrelsens nämndsbudget från 2025 till 2026 genom att medel överförs från kommunstyrelsens anslag för projekt och utredningar till kommunstyrelsens anslag för stadigvarande medlemsavgifter och bidrag.
3. Kommunstyrelsen beslutar att studieförbundet Ibn Rushd ska återskapa och redovisa aktiviteterna årligen senast fyra månader efter varje avslutat evenemang. Redovisningen ska innehålla en beskrivning av genomfört evenemang, besökarantal (uppskattat eller mätt), samt resultaträkning. Ej inlämnad redovisning utgör skäl för att återkräva bidrag.
4. Kommunstyrelsen beslutar att ge stadskontoret i uppdrag att, tillsammans med fastighets- och gatukontoret, att under 2026 göra en översyn av ett eventuellt behov av förändrad samverkanstruktur.

Däremot föreslår stadskontoret kommunstyrelsen att avslå nämndinitiativets andra del, om att överföra 600 000 kronor till tekniska nämnden för genomförande av Eidfestival för år 2024 med finansiering från anslaget projekt och utredningar. Detta då tidpunkten för Eidfirande för 2024 redan är passerad.

Ansvariga

Per-Erik Ebbeståhl Avdelningschef
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör